

«ایران اقتصادی» بررسی کرد: چرا در دولت گذشته توسعه صنعت ماهواره ایران متوقف شد؟

ضد ماهواره

گزارش

دولت سیزدهم در ۲ سال و نیم فعالیت خود بیشتر از ۸ سال عملکرد دولت حسن روحانی، ماهواره به فضا ارسال کرده است. این نتیجه، توجه وزارت ارتباطات دولت سیزدهم بر صنعت فضایی است.
توجه به مسائل زرد فضای مجازی، در اولویت وزارت ارتباطات قرار داشت و اقدامات اساسی همچون توسعه صنعت ماهواره‌ها شده بود. برای آذری جهرمی توثیت زدن از دیدارهایش با فلان ورزشکار یا کنایه‌زدن به نهادهای انقلابی، بسیار مهم‌تر از پیشبرد مسائل زیرساختی و حیاتی کشور همچون صنعت فضایی بود. بدین ترتیب ۸ سال دولت حسن روحانی در حوزه ارتباطات به کارهای زرد و اینستاگرامی وزرای ارتباطات گذشت و صنعت فضایی ایران درجا زد.

با شروع به کار دولت سیزدهم، در همان ابتدای کار با دستور آقای رئیسی، جلسه شورای عالی فضایی برگزار شد و دوپاره رسیدی و این عدد برای سال ۱۴۰۲ به ۱۲ عدد می‌رسد. پس از آغاز به کار دولت سیزدهم طراحی و ساخت سه ماهواره به پایان رسید و آماده پرتاب بود که در پایان سال ۱۴۰۱ تعداد ماهواره‌های در دست ساخت به عدد ۳۰ می‌رسد. پس از آغاز به کار دولت سیزدهم طراحی و ساخت سه ماهواره به پایان رسید و آماده پرتاب بود که در پایان سال ۱۴۰۱ تعداد ماهواره‌های آماده پرتاب به ۸ عدد رسید و این عدد برای سال ۱۴۰۲ به ۱۲ عدد می‌رسد.

ادامه انتقادات به تغییرات بودجه ۱۴۰۳

عضو فراکسیون انقلاب مجلس: مجلس ۶۴۷هزار میلیارد تومان بار مالی جدید به لایحه بودجه تحمیل کرد

با وجود تصویب بخش نخست لایحه بودجه سال آینده در مجلس، انتقادات به تغییرات و بار مالی که به این لایحه تحمیل شده، همچنان ادامه دارد و در این راستا درکنار کارشناسان اقتصادی، برخی از نمایندگان مجلس نیز منتقد این تغییرات هستند. با وجود تلاش دولت در تدوین بودجه تراز، مجلس شورای اسلامی در ۲۰ صوبه خود بیش از ۴۰۰ هزار میلیارد تومان بار مالی بر دوش دولت گذاشت.

این مصوبات علاوه بر نقض اصل تقدیم منابع بر مصارف در بودجه‌ریزی، بر خلاف اصل ۵۲ قانون اساسی شاکله لایحه دولت را تغییر داده است؛ همچنین لایحه بودجه سال آینده که در مجلس مصوب شد برخلاف اصل ۷۵ قانون اساسی فاقد منابع لازم برای اجراست.

به گفته رئیس سازمان برنامه و بودجه، تغییرات ایجاد شده در لایحه بودجه عملاً ۴۴۰همت بار مالی به بودجه تحمیل کرده بدون اینکه منابع درآمدی آن مشخص باشد. این اتفاق یعنی ناترازی و کسر بودجه که سال بعد یقیناً به تورم منجر خواهد شد. در همین خصوص، عضو فراکسیون انقلاب مجلس شورای اسلامی از تحمیل مجموعاً ۶۴۷ هزار میلیارد تومان بار مالی جدید به لایحه بودجه سال آینده از سوی مجلس خبر داد. حجت‌الاسلام محمدتقی نقدعلی در گفت‌وگو با ایرنا، اظهار کرد: بر اساس فهرستی که در دست نمایندگان

پس از آن ماهواره «خیام» در یک همکاری مشترک با کشور روسیه از ایستگاه فضایی بایکونور قزاقستان توسط ماهواره‌بر سایوز به فضا پرتاب شد. این ماهواره که مالکیت آن در اختیار سازمان فضایی ایران است، با سنجنده‌های دقیق در طیف‌های مختلف، زیرساختی مناسب برای هوشمندسازی بخش‌های گوناگون کشور است.

ارتقای بهره‌وری در حوزه کشاورزی، پایش دقیق منابع آبی کشور، مدیریت مخاطرات طبیعی، پایش تغییرات کاربری، ساخت‌وسازهای غیر مجاز و مقابله با جنگل‌خواری، پایش مخاطرات زیست محیطی، پایش معادن و اکتشافات معدنی، پایش مرزهای کشور و بسیاری از کاربردهای دیگر از جمله کاربردهای داده‌های دریافت شده از ماهواره خیام است. مهر ماه ۱۴۰۱ نمونه آزمایشی «پلوک انتقال مداری سامان» با یک فروند کاوشگر زیرمداری با موفقیت پرتاب شد و مورد آزمون قرار گرفت. پرتاب‌های انجام شده در دولت سیزدهم به ۱۱ عدد رسید که با تعداد تمام پرتاب‌های ۱۰ سال گذشته برابری می‌کند. پرتاب ماهواره به فضا چه تحقیقاتی باشد چه آزمایشی، ثمره تلاش‌های صنعت فضایی کشور روی زمین است و تازمانی که به فضا پرتاب نشود نمی‌توان ارزیابی درستی از آن داشت.

در نتیجه همین پرتاب‌ها، کشورمان ایران برای نخستین بار با موفقیت به مدار ۷۵۰ کیلومتری از سطح زمین دست پیدا کرد و اکنون ماهواره‌برهای ایرانی در کلاس سبک در مدارهای ۵۰۰ کیلومتری و ۷۵۰ کیلومتری از سطح زمین تثبیت شده‌اند.

هدف صنعت فضایی ایران این است که محموله‌های سنگین چند صد کیلویی را در مدار ۵۰۰ تا ۷۵۰ کیلومتری قرار دهد.

وزن محموله‌های کنونی حدود ۱۰۰ کیلوگرم است. طبق برنامه ۱۰ساله صنعت فضایی و در افر ۱۴۱۰، ایران باید بتواند محموله‌هایی که وزن آنها به «تن» می‌رسد را با موفقیت پرتاب کند.

تأثیر وجود ماهواره در فضا بر کیفیت زندگی و سطح رفاه مردم
رئیس سازمان فضایی ایران گفت: زمانی که یک ماهواره در مدار قرار می‌گیرد، تأثیرات شگرفی بر زندگی مردم دارد و در مبارزه با زمین‌خواری و صیانت از منابع و مراتع ملی، استفاده از تصاویر ماهواره‌ای راه‌حل‌هایی را در اختیار تصمیم‌گیران قرار می‌دهد که بسیار شفاف، متنقن و در نتیجه راهگشا خواهد بود.

«حسن سالاریه» در گفت‌وگوی اختصاصی با ایرنا درباره تأثیری که پرتاب‌های موفق

ماهواره بر زندگی مردم دارد، گفت: با توجه به اینکه تسلط و در اختیار داشتن فناوری پرتاب قابلیت و توانمندی خاص و ویژه‌ای محسوب می‌شود، موضوع از دو جنبه حائز اهمیت است. جنبه اول موضوع اقتدارآفرینی برای مردم است که به تبع آن مزیت‌های دیگر از جمله ارتقای جایگاه بین‌المللی را به همراه خواهد داشت.

وی افزود: جنبه دوم و البته بسیار مهم آن است که با تثبیت پرتاب‌ها در پی پرتاب‌های تحقیقاتی و در اختیار داشتن توان پرتاب عملیاتی، کشور هر وقت اراده کند می‌تواند ماهواره مورد نیاز خود را در مدار قرار دهد. شاید تأثیر پرتاب در زندگی مردم به صورت مستقیم حس نشود ولی وجود ماهواره در فضا مستقیماً بر کیفیت زندگی مردم و سطح رفاه جامعه مؤثر است. با در اختیار داشتن قابلیت پرتاب، لازم نیست برای پرتاب ماهواره به با کشور خارجی مذاکره کرد و طبیعتاً تحریم‌ها بر این حوزه بی‌تأثیر خواهد بود.

سالاریه درباره نقش سر ریز فناوری ماهواره‌ای در صنعت افزود: صنعت فضایی، صنعتی با فناوری بالا و پیشرفته محسوب می‌شود. فناوری‌ها و قطعات مورد استفاده در این صنعت از استانداردهای بسیار بالایی برخوردار بوده و معمولاً به دلیل ارزش افزوده، قیمت بالایی دارند و در عین حال دارای عملکرد عالی و بهینه هستند.

رئیس سازمان فضایی ایران تصریح کرد: باید توجه داشت که دستیابی به این فناوری‌ها نیازمند هزینه بالا است. با منطبق‌سازی این فناوری‌ها با نیاز مردم روی زمین و تولید در مقیاس انبوه، می‌توان هزینه‌ها را کاهش داد و این فناوری‌ها را در سایر حوزه‌ها نیز برای رفع نیاز مردم به کار گرفت.

سالاریه گفت: این منطق سرریز فناوری فضایی یا ماهواره‌ای در سایر حوزه‌ها است. چنین منطقی باعث توسعه فناوری‌های جدید در حوزه فضایی که بخش غیرقابل انکار در موفقیت مأموریت‌های فضایی است، با هزینه‌های زیاد که برای دولت‌ها و سرمایه‌گذاران پذیرفته است، صورت گیرد. اگر صنعت فضایی نبود، دولت‌ها و سرمایه‌گذاران حاضر به پذیرش ریسک و سرمایه‌گذاری برای توسعه آن فناوری نبودند؛ این به این معنی بود که رفاه حاصل از پیشرفت فناوری دیرتر حاصل می‌شد.

معاون وزیر ارتباطات در تشریح کاربردهای ماهواره‌های مختلف در شیوه‌های حکمرانی گفت: در کشورهای پیشرفته ماهواره‌ها عصای دست حاکمیت برای حکمرانی بهینه و همچنین زیرساختی

برای بهبود کیفیت سطح زندگی مردم است. این موضوع برای کشورهای در حال توسعه نیز اجتناب‌ناپذیر است. برای مثال ایجاد و توسعه دسترسی به زیرساخت‌های ارتباطی و بهبود کیفیت از طریق ماهواره‌های مخابراتی، بویژه برای کشورهای با مساحت بالا، موضوعی است که حتی اگر دولت‌ها علاقه‌ای به آن نداشته باشند، بزودی مطالبه مردم خواهد بود.

سالاریه گفت: جدا از این موضوع در مواقع بحران، معمولاً زیرساخت‌های زمینی آسیب‌پذیر بوده و دولت از طریق زیرساخت فضایی می‌تواند علاوه بر مدیریت بحران، تأثیر سوء بحران بر زندگی روزمره را کاهش دهد. علاوه بر این، بهره‌مندی از ماهواره‌های سنجشی می‌تواند باعث افزایش بهره‌وری در حوزه‌های متعدد از جمله کشاورزی شود.

معاون وزیر ارتباطات با بیان اینکه در کلان موضوع در سطح امنیت غذایی نیز یک کشور با بهره‌مندی از خدمات ماهواره سنجشی می‌تواند برآورد صحیحی از سطح زیرکشت محصولات راهبردی داشته باشد تا بر مبنای آن دغدغه‌های حوزه امنیت را بریک مبنای اصولی و صحیح مرتفع سازد، تأکید کرد: علاوه بر این در موضوعاتی مانند مبارزه با زمین‌خواری و صیانت از منابع و مراتع ملی، استفاده از تصاویر ماهواره‌ای راه‌حلی را در اختیار تصمیم‌گیران قرار می‌دهد که بسیار شفاف، متنقن و در نتیجه راهگشا خواهد بود. در مجموع ماهواره‌ها در فضا چشم‌پوش خواهند بود که می‌توانند در بهبود حکمرانی مدرن و افزایش سطح کیفیت زندگی و رفاه بشر نقش کلیدی و زیرساختی ایفاکنند.

در آستانه دهه فجر و چهل و پنجمین سالگرد پیروزی انقلاب اسلامی، برای نخستین بار سه ماهواره ایرانی با ماهواره‌بر سیمرغ به صورت همزمان به فضا پرتاب شد و ماهواره‌های «مه‌دا» و دو ناتو ماهواره ساعتی پیش با موفقیت در مدار قرار گرفتند.

ماهواره «مه‌دا» از ماهواره‌های سبک‌وزن پژوهشگاه فضایی ایران برای آزمایش زیرسامانه‌های توسعه یافته ماهواره‌ای ساخته شده است. مأموریت اصلی این ماهواره، بررسی صحت عملکرد ماهواره‌بر سیمرغ در تزریق چندگانه محموله‌های فضایی در مدار پایین زمین و ارزیابی عملکرد برخی از طراحی‌های جدید و قابلیت‌امپنان فناوری‌های بومی در فضا است. این پرتاب موفقیت‌آمیز یازدهمین پرتاب فضایی موفق در دولت سیزدهم است.

لایحه بودجه سال آینده، هزینه‌هایی را اضافه کرده که سبب کسری بودجه و در نهایت افزایش تورم و ایجاد مشکلات اقتصادی برای مردم خواهد شد. وی در گفت‌وگو با ایرنا، با اشاره به تغییرات گسترده مجلس در لایحه بودجه ۱۴۰۳، اظهار داشت: اختلاف‌نظر در بررسی لویایح وجود داشته، اما امسال این موضوع و تغییرات در لایحه بودجه به دلیل انتخابات پیش‌رو، تشدید شده است.

وی افزود: نمایندگان مجلس در سال آخر و ماه‌های پایانی خود بیشتر علاقه‌مند هستند تا رضایت رأی دهندگان خودشان را باروش‌های پوپولیستی و یا عوام‌پسندانه جلب کنند که در انتخابات به اینها رأی بدهند. این کارشناس اقتصادی گفت: نمایندگان معمولاً در تصمیمات خود کلان‌نگری نمی‌کنند و نگاه منطقه‌ای و حتی استانی دارند؛ امروز یکی از خروجی‌های آن مثل برخی از فرودگاه‌ها و بی‌مصرف در کشور است که شاید حتی نیازی هم به ایجاد این فرودگاه‌ها در برخی

مناطق نبوده یا مثل برخی پتروشیمی‌ها که در برخی نقاط احداث شدند، اما از نظر اقتصادی صرفه نداشته و ندارند.

کاووسی تأکید کرد: دلیل اصلی افزایش هزینه‌ها در بودجه ۱۴۰۳ بحث انتخابات است یا اینکه ممکن است نمایندگان حسن کنند برخی از وعده‌های دولت عملی نشده و از این طریق می‌خواهند به دولت فشار وارد کنند. وی ادامه داد: در مجموع اتفاقاتی که در بررسی لایحه بودجه رخ داد باعث افزایش هزینه‌های بودجه شده که حتی ممکن است به افزایش ۶۰۰ و ۸۰۰ هزار میلیارد تومانی هم برسد.

این کارشناس اقتصادی با تأکید بر اینکه نمایندگان مجلس باید پاسخگوی تصمیمات خودشان باشند، گفت: هزینه‌ها باید در مقابل درآمد قطعی دیده شود، اما وقتی مجلس هزینه‌ای مانند اینکه افزایش حقوق بازنشستگان و یا موارد دیگر را اضافه می‌کند که درآمدی قطعی برای آن نباشد، هم سبب نارضایتی‌های اجتماعی می‌شود و هم عنوان می‌کنند که دولت ناتوان است؛ در حالی که این تصمیمات توسط مجلس انجام شده است. وی تأکید کرد: کسری بودجه منجر به خلق نقدینگی و رشد پایه پولی و در نهایت سبب افزایش تورم و ایجاد مشکلات برای مردم خواهد شد که نمایندگان مجلس در مقابل آن پاسخگو نخواهند بود و دولت است که باید جوابگوی تورم باشد؛ در حالی که قطعاً نمایندگان هم با توجه به تغییراتی که در لایحه انجام دادند باید پاسخگوی تورم و مشکلات اقتصادی باشند.